

Koźmińskiego każe wnioskować, że chyba nie za bardzo przejęto się zarządzeniem prowincjała, a może nawet nie umiano postępować inaczej.

Czy Izidor (Antoni) Wysłouch także uczył się z podręcznika Osterriedera? Z korespondencji bł. Honorata Koźmińskiego z generałem zakonu wynika, że nie; może co najwyżej zdarzyło mu się sięgnąć po odnośny skrypt z ciekawości, jeśli trafił nań w bibliotece klasztornej. Wypada natomiast zgodzić się nam z twierdzeniem H. Błażkiewicza, że kapucyni Prowincji Polskiej, mimo że w filozofii trzymali się eklektyzmu, w jakimś jednak, choć bardzo niewielkim, stopniu ocierali się o szkotyizm, zapewne nie do końca zdając sobie sprawę z istoty tej doktryny filozoficznej.

BIBLIOGRAFIA

- Błażkiewicz H.: Szkoła franciszkańska, [w:] *Dzieje teologii katolickiej w Polsce*, t. 2: Od Odrodzenia do Oświecenia, cz. 2: Teologia neoscholastyczna i jej rozwój w akademiach i szkołach zakonnych, Lublin 1975, s. 287-366.
- Duchniewski F. J.: Polska prowincja kapucynów w XIX wieku (1795-1864), [w:] *Zakony franciszkańskie w Polsce*, t. 4, cz. 1, Lublin 1987, s. 5-209.
- Gadacz J. L.: *Słownik polskich kapucynów*, t. 1-2, Wrocław 1985-1986.
- Gajewski S.: Izidor Kajetan Wysłouch (Antoni Szech) 1869-1937, Lublin 1995.
- Koźmiński H.: *Listy*, t. 2: *Listy do przełożonych i współbraci Zakonu Braci Mniejszych Kapucynów 1867-1916*, Warszawa 1997.
- Prejs R.: Środowisko zakonne bł. Honorata Koźmińskiego. Klasztory kapucynów w Zakroczymiu i Nowym Mieście nad Pilicą w latach 1864-1916, „*Nasza Przyszłość*” 74 (1990), s. 5-33.
- *Zakonnicy Królestwa Polskiego po kasacie 1864 roku. Dzieje – postawy*, Warszawa 2003.
- Wojtyśka H. D.: *Katalog rękopisów Biblioteki Seminarium Duchownego w Lublinie*, „*Archiwa Biblioteki i Muzea Kościelne*” 28 (1974), s. 221-282; 29 (1974), s. 157-219; 30 (1975), s. 133-194.

ON THE HISTORY OF TEACHING PHILOSOPHY IN THE POLISH CAPUCHIN PROVINCE IN THE 19TH CENTURY

Summary

The tsarist authorities dissolved the majority of monasteries in the Kingdom of Poland in 1864. This was one element of repression after the fall of the 1863 uprising. Those monasteries that remained could not enrol noviciates. The repression fell also on capuchins. In 1897 they were allowed, as an exception, to have one noviciate, namely Izidor Wysłouch who received his religious name Antoni. Accordingly, there was a need to educate the candidate in philosophy and theology, so that he could receive the priesthood. On the basis of correspondence between Bł. Honorat Koźmiński and the general we may say what textbooks were used in the Polish Capuchin Province. Before 1864 they studied philosophy from the book *Prolegomena universae philosophiae* written by the Franciscan Herman Osterrieder (1719-1783), to be precise course books

and compendia based on this book. This textbook was principally eclectic in character, it contained some Scotist trends, therefore one may presume that before 1864 Scotism was to a certain degree present in the teaching of philosophy among Polish capuchins.

Translated by Jan Kłos

Słowa kluczowe: kapucyni, szkotyzm, Herman Osterrieder.

Key words: capuchins, Scotism, Herman Osterrieder.

Information about Author: Prof. Dr ROLAND PREJS OFM Cap – Chair of the History of Theology, Institute of Church History, Faculty of Theology, The John Paul II Catholic University of Lublin; address for correspondence: Al. Raławickie 14, PL 20-950 Lublin; e-mail: roland@kul.lublin.pl